

Inga Tomić-Koludrović

Teorijska sociologija i Bolonjski proces

Sažetak

Prilagodba nastavnih programa i nastave preddiplomskih studija sociologije zahtjevima Bolonjskog procesa, koja se počela odvijati u akademskoj godini 2004/2005, suočila je hrvatsku sociologiju s dva skupa spornih pitanja. S jedne strane, riječ je o tematici organizacije i intencijâ visokoškolske naobrazbe u ovom, specifičnom području znanosti o društvu. S druge strane, u širem društvenom kontekstu, riječ je o vidljivosti sociologije kao discipline u javnom životu.

U području visokog školstva, Bolonjski proces, kojim se hrvatska obrazovna praksa približava zamisli integriranog europskog obrazovnog prostora, nedvojbeno pridonosi restrukturiranju sveučilišta i harmonizaciji njegove uloge s onom koja je dokumentima Europske Unije predviđena za sveučilišta. Međutim, ta uloga nije neupitna i u akademskim zajednicama unutar EU također nailazi na brojne otpore. Mijenja se tradicionalna slika sveučilišta kao generatora znanja i kritičnosti, u službi javnosti i makar načelno autonomnog od zahtjeva države. Bolonjski proces naglašava instrumentalni karakter znanja, njegovu «primjenjivost» u konkretne svrhe.

Kad se ovako shvaćena sociologija postavi kao cilj pred akademsku zajednicu u tranzicijskoj zemlji kao što je Hrvatska, koja se susreće s radikalnim promjenama ne samo u obrazovnom sustavu nego i društvu općenito, potencijalni učinak «bolonjskog» profiliranja discipline vrlo je upitan. Pogrešno bi, međutim, bilo reći da Bolonjski proces nužno vodi u smjeru suprotnom od onoga trenutno najpotrebnijeg hrvatskom društvu i sociološkoj znanosti, a koji pretpostavlja veću refleksivnost i teorijski fundiranu kritičnost. Riječ je, naime, o radikalno reformskom procesu, što znači da on otvara vrata i diversifikaciji nastavnih planova, odnosno uvođenju u njih sadržaja koji nisu nužno «primijenjene» naravi.